

RETEST

CENTRUM PRE DETI A RODINY

Obsah

Resocializačný program	3
Fázy resocializačného programu	4
0. fáza – Orientačná (trvanie 2 týždne)	4
1. fáza – Adaptačná (trvanie 3 – 4 mesiace)	5
2. fáza – Prechodová (trvanie 3 – 4 mesiace).....	7
3. fáza – Stabilizačná (trvanie 3 mesiace)	8
4. fáza – Modelová (trvanie 4 mesiace)	9
5. fáza – Separáčna (trvanie 3 mesiace)	10
Práva a povinnosti klienta vzťahujúce sa k resocializačnému programu.....	11
Práva a povinnosti poradcu/pracovníka vzťahujúce sa na resocializačný program	11
Pravidlá.....	12
Harmonogram dňa.....	17
PN režim.....	18
Mobil a iné média.....	19
Šport a cvičenie	20
Spanie v izbách.....	20
Vychádzky a sprievody	20
Individuálne a víkendové vychádzky	21
Návštevy.....	21
Kontakt klienta = rodiča so svojim dieťaťom/svojimi deťmi	22
Fajčenie	22
Káva	23
Sexualita a sexuálne vzťahy	23
Pornografia	24
Sociálne siete.....	24
Sviatky a dni pracovného pokoja	24
Spoločenské hry	24
Preprava klientov.....	24
Vzdelávanie.....	24
Pravidelná kontrola moču a ambulatná psychiatrická starostlivosť	25
Formálne náležitosti prestupových skupín	25
Úlohy.....	25
Hlasovanie.....	25

Právo veta.....	26
Pracovníci resocializačného centra, tím resocializačného programu (RP), individuálny poradca	26
Voľná tribúna (VT)	26
Logo klienta.....	26
Starší brat, staršia sestra	26
Skupiny, ktorých súčasťou je hlasovanie	26
Skupiny orientované na podporu a rozvoj klienta.....	27
Individuálny resocializačný plán (IRP).....	28
Služba v kuchyni	28
Praxové pracovisko	29
Posilňovací program.....	29

Resocializačný program

Milý klient, milá klientka v tomto dokumente nájdeš všetky potrebné informácie k tomu, ako sa správať v našom centre, aké máme zásady a čo považujeme za podstatné.

RETEST, centrum pre deti a rodiny, pracuje na princípoch terapeutickkej komunity.

Cieľom centra je podpora sociálneho začlenenia plnoletej fyzickej osoby závislej od alkoholu, drog alebo patologického hráčstva.

V tomto dokumente používame pre skrátenie pojmy klient, poradca, pracovník, no samozrejme reflektujeme pod týmito pojmi aj ženský rod, teda klientka, poradkyňa, pracovníčka a iné.

Pobyt v centre je dobrovoľný a vychádza z vlastného rozhodnutia klienta. Za dôležitú pokladáme vnútornú motiváciu ku zmene závislého správania a prijatie resocializačného programu.

Komplexný resocializačný program v rozmedzí od **16 do 24 mesiacov** je rozdelený do **5 fáz**, ktoré sú zamerané na získanie zručností potrebných pre dlhodobú abstinenciu a integráciu do života.

Každá fáza je zameraná na niečo iné. Úlohou klienta je zamerať sa v jednotlivých fázach na ich podstatu a naplniť ju. V priebehu fázy a aj na prestupovej skupine sa posudzuje, nakoľko je klient aktívny v jej naplňaní. Môže sa udiť, že klient v 1. a 2. fáze potrebuje dlhší čas na naplnenie podstaty danej fázy. V tom prípade je možnosť si ju predĺžiť o jeden mesiac (len v týchto dvoch fázach).

Tím resocializačného programu (tím RP) si ponecháva možnosť využiť právo veta, čo znamená, že môže zmeniť rozhodnutie komunity v oblasti prijatia, prestupu, výstupu a vylúčenia klienta do/z komunity a v iných situáciách (viď. Právo veta, s. 29).

Po príchode do centra je klient približne 24 hodín v izolácii, počas ktorej má možnosť pracovať na svojej **vstupnej správe – životopise**. V tejto správe uvedie celý priebeh svojho života od detstva až po súčasnosť. Zameria sa na vzťahy, školu, zamestnanie, drogovú kariéru, liečby, resocializácie, dlhy, právnu oblasť, dopady závislosti a iné. Na vstupnej skupine klient prezentuje danú správu a následne prichádzajú otázky a diskusia. Dobrým zvykom je, že klient po prečítaní vstupnej správy **požiada komunitu o vstup do komunity**. Na to, aby klient vstúpil do komunity potrebuje 100% hlasov. Po vstupe sa klient automaticky dostáva do **0. orientačnej fázy** (viď. 0. fáza, s. 5). Po jej uplynutí má klient možnosť prestúpiť do 1. fázy. Podmienky na prestup sú uvedené v 0. fáze. Na to, aby klient prestúpil do ďalšej fázy a postupoval v resocializácii, je potrebné, aby počas danej fázy pracoval na splnení jej podstaty a na **prestupovej skupine** zhodnotil svoje fungovanie pred komunitou.

Na prestupovej skupine sú prítomní členovia komunity a službukonajúci pracovníci resocializačného programu (ďalej pracovníci RP). Na tejto skupine prečíta klient **prestupovú správu**, v ktorej opíše celý priebeh danej fázy. Dobrým zvykom je, že klient pri prečítaní prestupovej správy požiada komunitu o prestup. Na záver sa môže zamerať aj na vzťahy, ktoré má s jednotlivými členmi komunity. Následne prebieha diskusia a spätné väzby. Záver prestupovej skupiny patrí hlasovaniu o tom, či klient prestúpi do ďalšej fázy. Na to, aby klient prestúpil potrebuje 2/3 hlasov všetkých zúčastnených počas skupiny, ktorí majú právo hlasovať. Ak si klient sám nie je istý prestupom do ďalšej fázy (chce ešte popracovať na naplnení podstaty fázy), má možnosť na prestupovej skupine požiadať komunitu o mesačný odklad. Zároveň mesačný odklad môže navrhnúť aj komunita. Ak klient nedostane dostatočný počet hlasov, neprestupuje do ďalšej fázy.

Fázy resocializačného programu

0. fáza – Orientačná (trvanie 2 týždne)

Každý klient, ktorý prichádza do centra, začína v tejto fáze. Fáza slúži na zorientovanie sa nového klienta v sebe, vo svojej motivácii k resocializácii. Má možnosť spoznať resocializačný program centra a komunitu. Počas tejto fázy sú očakávania a nároky na klienta znížené. Zároveň je potrebné, aby dal klient najavo, že má záujem na sebe pracovať. Taktiež sa klientovi určí starší brat/staršia sestra, ktorý/á je nápomocný/á v stabilizácii a adaptácii na režim, ale aj v plnení stanovených úloh a dodržiavaní pravidiel vyplývajúcich z danej fázy a režimu centra. Počas tohto obdobia komunita spoznáva nového klienta a má priestor na rozhodovanie o jeho zotrvaní v komunite. Po dvoch týždňoch má možnosť prestúpiť do **1. fázy** na prestupovej skupine. Tam môže klient vyjadriť svoje rozhodnutie o zotrvaní a zároveň komunita rozhoduje o jeho prestupe. Ak klient neprestúpi do 1. fázy, je vylúčený z programu. V tomto prípade neplatí, že klient má možnosť podať žiadosť o prijatie do centra už len jedenkrát.

Úlohy, pravidlá a privilégia klienta vyplývajúce z 0. fázy:

- má možnosť sa počas tejto fázy rozhodnúť, či chce pokračovať v programe;
- zdieľa s komunitou svoje aktuálne prežívanie, myšlienky, emócie, zdravotný stav, postoje k závislosti a abstinencii;
- nemá hlasovacie právo a nerozhoduje o ďalšom postupe klientov v komunite a komunity ako takej;
- nepozýva rodičov a blízke osoby na rodinné skupiny;
- neprináša body na voľnú tribúnu a nehodnotí richtárov;
- nemá nárok na individuálne vychádzky, víkendy a možnosť samostatného pobytu mimo zariadenia. Pobyt mimo zariadenia môže byť len so sprievodom personálu centra alebo klienta v 2. a vyššej fáze;
- nemôže mať kozmetiku a iné produkty s obsahom alkoholu;
- chodí na poštu, prípadne vybavuje iné záležitosti v čase osobného voľna. V prípade nutnosti ísť v inom čase je povinný túto skutočnosť konzultovať na večernej komunite alebo vo výnimočných prípadoch na rannej komunite;
- chodí do zamestnaneckého traktu len v sprievode klienta, ktorý je v 1. a vyššej fáze;
- má umožnený kontakt s rodinou a blízkymi osobami, ktoré sú pre neho bezpečné v zmysle abstinencie len formou telefonického rozhovoru v prítomnosti službukonajúceho pracovníka RP za účelom riešenia ekonomických, právnych, sociálnych, zdravotných a materiálnych záležitostí - technická komunikácia (viď. s. 29);
- ak očakáva úradný list zo strany rodiny alebo blízkej osoby je potrebné, aby túto skutočnosť vopred oznámili telefonicky;
- neprispieva do fondov komunity;
- dostáva pri prijatí do zariadenia staršieho brata/ staršiu sestru;
- vyberá si podľa aktuálnych možností individuálneho poradcu a konzultuje s ním možnosť spolupráce po prestupe do 1. fázy;
- zúčastňuje sa všetkých aktivít;
- nemôže pozerat' TV bez prítomnosti klienta z 2. a vyššej fázy

- platia pre neho všetky pravidlá a zároveň nie sú mu udeľované sankcie, je upozorňovaný na ich nedodržiavanie. Toto sa nevzťahuje na kardinálne pravidlá. Ako následok porušenia kardinálnych pravidiel je vylúčený z centra;
- využíva voľný čas zmysluplným spôsobom v zmysle voľnočasových aktivít, nie ležaním a spaním;
- nemá pri sebe mobilný telefón, notebook, tablet, hudobný prehrávač a iné informačné, komunikačné a multimediálne technológie;
- nedrží pri sebe lieky, liečivá, psychotropné látky, zbrane a iné predmety, ktoré sú vnímané ako ohrozenie abstinencie, psychického a fyzického zdravia;
- má vreckové maximálne 12 € na týždeň.

Na prestupovej skupine klient:

- prezentuje logo;
- oznámi, s ktorým individuálnym poradcom má dohodnutú spoluprácu;
- ovláda resocializačný program centra;
- deklaruje záujem o vstup do komunity;
- musí získať 2/3 hlasov z celkového počtu účastných na prestupovej skupine.

1. fáza – Adaptačná (trvanie 3 – 4 mesiace)

Ak klient prichádza bezprostredne po absolvovaní kompletnej strednodobej liečby závislosti, trvá táto fáza 3 mesiace vrátane 0. fázy. Štyri mesiace trvá táto fáza v prípadoch, ak klient prichádza po detoxifikácii, alebo sú iné okolnosti, ktoré si vyžadujú predĺženie fázy. Podstata fázy spočíva v tom, že klient je v minimálnom kontakte s vonkajším okolím (rodina, blízke osoby, členovia drogovej komunity a iní.), aby sa mohol sústrediť na svoje prežívanie, postoje, hodnoty a zároveň sa naučil pracovať s cravingom (bažením). Taktiež začal riešiť negatívne dopady závislosti a sústredil sa na rozvíjanie zručností potrebných k abstinencii. Naďalej klientovi napomáha starší brat/staršia sestra v zvládaní povinností, úloh, riešení aktuálnych situácií, adaptácii na režim a stabilizácii.

Úlohy, pravidlá a privilégia klienta vyplývajúce z prvej fázy:

- zdieľa s komunitou svoje aktuálne prežívanie, myšlienky, emócie, postoje k závislosti a abstinencii, zdravotný stav na komunitách, skupinách, výnimočných skupinách atď. Nie individuálne mimo komunity, alebo službukonajúceho pracovníka resocializačného programu;
- preukazuje vôľu k zmene životného štýlu;
- začína riešiť negatívne dopady vyplývajúce zo závislého správania;
- pracuje na prijatí vlastnej závislosti;
- učí sa konštruktívne prijímať a dávať spätné väzby;
- zameriava sa na identifikáciu zdrojov abstinencie a jej podporu (plánovať si čas a zmysluplne ho využívať – formou voľnočasových aktivít, nie ležaním a spaním, identifikovať craving a vytvárať si stratégie na jeho zvládanie, rozlišovať konštruktívne a deštruktívne správanie atď.);
- stanovuje si a odovzdáva ciele v zmysle individuálneho resocializačného plánu (IRP) do 14 kalendárnych dní po prestupe a konzultuje ich s individuálnym poradcom. Následne v minimálnom intervale jeden krát za mesiac stanovuje a vyhodnocuje ciele v zmysle IRP s individuálnym poradcom;

- nemôže sledovať TV bez prítomnosti klienta z 2. a vyššej fázy;
- nekomunikuje s inými ľuďmi, ak sa nejedná o úradné záležitosti, lekárske vyšetrenie a pod., kedy využíva formu technickej komunikácie;
- nacvičuje pracovné zručnosti vrátane práce v kuchyni;
- absolvuje pred prestupom do ďalšej fázy minimálne jedno rodinné poradenstvo s individuálnym poradcom;
- zastáva funkciu podriechára;
- je potrebné k prestupu do 2. fázy, aby mal predstavu o možnom zamestnaní a zároveň si uvedomoval riziká spojené s nástupom do zamestnania a pracoval s nimi;
- nemá nárok na individuálne vychádzky, víkendy a možnosť samostatného pohybu mimo zariadenia. Pohyb mimo zariadenia môže byť len so sprievodom personálu zariadenia alebo klienta v 2. a vyššej fázy;
- je v kontakte s rodinou a blízkymi osobami počas rodinných skupín, individuálnych rodinných stretnutí a návštev. Je povolená len technická komunikácia, ak nie je určené inak. Písomný kontakt s rodinou a blízkymi osobami, ktoré sú bezpečné z hľadiska abstinencie, je možný formou pohľadníc. Telefonický kontakt s inými inštitúciami, rodinou a blízkymi osobami, ktoré sú bezpečné z hľadiska abstinencie, za účelom riešenia ekonomických, právnych, sociálnych, zdravotných a materiálnych záležitostí, je možný len formou technickej komunikácie;
- má právo ako rodič kontaktovať sa so svojim dieťaťom/deťmi za podmienok, ktoré sú uvedené v časti Kontakt klienta = rodiča so svojim dieťaťom/svojimi deťmi, s. 24;
- je potrebné, ak očakáva úradný list zo strany rodiny alebo blízkej osoby, aby túto skutočnosť vopred oznámili telefonicky;
- nie je povolené, aby mal klient kozmetiku a iné produkty s obsahom alkoholu;
- rieši úradné (napr. pošta) a zdravotné záležitosti prednostne v čase osobného voľna. V prípade nutnosti ísť v inom čase, je povinný túto skutočnosť konzultovať na rannej komunite alebo deň predtým na večernej komunite;
- nemá pri sebe mobilný telefón, notebook, tablet, hudobný prehrávač a iné informačné, komunikačné a multimediálne technológie;
- nedrží pri sebe lieky, liečivá, psychotropné látky, zbrane a iné predmety, ktoré sú vnímané ako ohrozenie abstinencie, psychického a fyzického zdravia.
- má vreckové 12 € na týždeň.

Na prestupovej skupine klient:

- prezentuje prestupovú správu, v ktorej popísal priebeh prvej fázy (prežívanie, situácie, adaptácia na režim, závery z rodinného poradenstva, práca s cravingom, postoj k závislosti a abstinencii atď.);
- prezentuje predstavu o uplatnení sa na trhu práce a rizík s tým spojenými;
- zameria sa na plnenie/neplnenie cieľov IRP a prezentuje ciele do druhej fázy;
- vyjadruje na základe dobrovoľnosti vzťahy k členom komunity;
- odpovedá na otázky komunity a zapája sa do diskusie súvisiacej s prestupom.

2. fáza – Prechodová (trvanie 3 – 4 mesiace)

Klient prechádza z centra do pracovného procesu a obnovuje/udržiava vzťahy s rodinou a blízkymi osobami. Podstatou druhej fázy je, aby klient zosúladiť pracovné povinnosti s resocializačným programom. Taktiež je jeho úlohou začať pracovať na obnovení/udržaní vzťahov s rodinou a blízkymi osobami. Zároveň ako klient vo vyššej fáze dostáva viac privilégii.

Úlohy, pravidlá a privilégia klienta vyplývajúce z druhej fázy:

- pracuje na sklbení pracovných povinností a úloh vyplývajúcich z druhej fázy resocializačného programu;
- zamestná sa najneskôr do konca fázy na trvalý pracovný pomer;
- spláca dlhy voči veriteľom a hospodári s financiami;
- stáva sa starším bratom/staršou sestrou novému klientovi a preberá zodpovednosť za vzťah k nemu;
- posilňuje svoje pozitívne vzorce správania, motiváciu k životu bez drog. Pomáha mladším klientom adaptovať sa do komunity;
- zapája sa viac do života komunity a je zodpovedný za určité oblasti života komunity;
- zapája sa viac do skupinovej práce. V skupine konfrontuje svoje vzťahy k ostatným členom, pracuje s emóciami a so zážitkami spojenými s ľuďmi z jeho minulosti;
- učí sa rozoznať a zisťovať svoje rizikové situácie v bežnom živote mimo komunity a zároveň ich bezpečne spracovať na skupinách (napr. craving, hranice, pravidlá, emócie mimo bezpečného prostredia v komunite a pod.);
- má právo ísť na víkendovú vychádzku. Pred ňou musí absolvovať individuálne rodinné poradenstvo. Následne plánovaný program prvej vychádzky bude najprv konzultovať s individuálnym poradcom a potom o nej bude informovať aj komunitu na plánovanej skupine, ktorá schvaľuje program a hlasovaním umožní klientovi realizovať naplánovanú víkendovú vychádzku. Na jej absolvovanie potrebuje získať 100 % hlasov;
- stanovuje si a odovzdáva ciele v zmysle IRP do 14 kalendárnych dní po prestupe a konzultuje ich s individuálnym poradcom. Následne v minimálnom intervale jedenkrát za mesiac stanovuje a vyhodnocuje ciele v zmysle IRP s individuálnym poradcom;
- využíva mobilný telefón pred prvou výplatom výlučne na oblasti spojené s vybavovaním potrebných záležitostí (práca, úradné záležitosti). Po prvej výplate môže byť telefonicky v kontakte s rodinou a blízkymi osobami, ktoré neohrozujú jeho abstinenciu a informuje o tom komunitu;
- má nárok na jednu individuálnu vychádzku v pondelok až piatok, jednu individuálnu vychádzku v sobotu alebo nedeľu, jeden normálny víkend za mesiac;
- môže po práci oddychovať/spať, ak nemá iné povinnosti v komunite;
- môže komunikovať s rodinou, blízkymi osobami a inými ľuďmi, ktorých je možné považovať za bezpečných z hľadiska abstinencie;
- pohybuje sa mimo zariadenia bez sprievodu;
- môže používať kozmetiku s obsahom alkoholu;
- môže pozerať TV bez prítomnosti klienta z vyššej fázy;
- môže ísť spolu s ďalším klientom v 2. fáze behať, bicyklovať sa, prípadne vykonávať inú športovú činnosť;

- nedrží pri sebe lieky, liečivá, psychotropné látky, zbrane a iné predmety, ktoré sú vnímané ako ohrozenie abstinencie, psychického a fyzického zdravia.
- má vreckové maximálne 15 € na týždeň, po tom ako sa zamestná a dostane prvú výplatu. Výnimočné vreckové je 30 € (jedenkrát cez fázu po výplate a aspoň jednej splátke dlhu), po konzultácii so sociálnou pracovníčkou a komunitou.

Na prestupovej skupine klient:

- prezentuje prestupovú správu, v ktorej popísal priebeh danej fázy (prežívanie, situácie, zosúladienie práce s resocializačným programom, pomoc mladším klientom, závery z individuálneho rodinného sedenia, zhodnotenie pobytu počas víkendovej vychádzky, prácu s cravingom, postoj k závislosti a abstinencii, postoj voči komunite, začlenenie sa do nej atď.);
- prezentuje predstavu o svojom pôsobení ako richtár;
- zameria sa na plnenie/neplnenie cieľov IRP a prezentuje nové ciele do ďalšej fázy;
- vyjadruje na základe dobrovoľnosti vzťahy k členom komunity;
- odpovedá na otázky komunity a zapája sa do diskusie súvisiacej s prestupom.

3. fáza – Stabilizačná (trvanie 3 mesiace)

Podstata tretej fázy je, že klient sa výraznejšie podieľa na komunitnej samospráve a stáva sa richtárom. Jeho úlohou je, čo najviac sa angažovať v komunite. Vede mladších klientov v komunitnom duchu, učí ich k preberaniu zodpovednosti za svoje konanie, stráži hranice a pravidlá, kooperuje s tímom RP. Taktiež pracuje na svojom osobnostnom rozvoji, preberá zodpovednosť za seba a komunitu, učí sa pracovať so skupinou a jednotlivcom a vnáša princípy komunitného fungovania a abstinentského života do komunity.

Úlohy, pravidlá a privilégia vyplývajúce z tretej fázy:

- preberá zodpovednosť za svoje správanie a učí sa byť spoluzodpovedný aj za chod komunity;
- intenzívnejšie spolupracuje s tímom RP. Zaúča sa do vedenia predporád a tiež sa zaúča do vedenia samoriadiacej skupiny, ktorej súčasťou je aj hodnotenie klientov za uplynulý týždeň (viď. samoriadiaca skupina, s. 31);
- zameriava sa na uplatňovanie komunitného fungovania, dohliada na dodržiavanie pravidiel a udeľuje odmeny a sankcie;
- upevňuje si vzťah s jednotlivými členmi komunity;
- preberá zodpovednosť za niektorú oblasť starostlivosti o členov komunity, napr. trvalo vedie nejakú evidenciu - fondy a pod;
- mal by získať reálny náhľad na seba (svoje možnosti, limity a pod.), svoje vzťahy, rodinu. Taktiež by mal zvládať úlohy mimo komunity;
- stanovuje si a odovzdá ciele v zmysle plánu IRP do 14 kalendárnych dní a konzultuje ich s individuálnym poradcom. Následne v minimálnom intervale jedenkrát za mesiac stanovuje a vyhodnocuje ciele v zmysle IRP s individuálnym poradcom;
- má nárok na 2 individuálne vychádzky v pondelok až piatok, 1 individuálnu vychádzku v sobotu alebo nedeľu, 2 normálne víkendy v mesiaci;
- môže mať hudobný prehrávač a počúvať vlastnú hudbu;
- môže ísť sám behať, bicyklovať sa alebo vykonávať inú športovú činnosť;

- nedrží pri sebe lieky, liečivá, psychotropné látky, zbrane a iné predmety, ktoré sú vnímané ako ohrozenie abstinencie, psychického a fyzického zdravia.
- má vreckové maximálne 20 € na týždeň, jednorazové výnimočné vreckové je 40 € po konzultácii so sociálnym pracovníkom a komunitou.

Na prestupovej skupine klient:

- prezentuje prestupovú správu, v ktorej popísal priebeh tretej fázy (prežívanie, situácie, rola richtára, spolupráca s tímom RP, reflexia k vedeniu samoriadiacich skupín, pomoc mladším klientom, zhodnotenie pobytu počas víkendových a individuálnych vychádzok, práca s cravingom, postoj k závislosti a abstinencii, postoj k zamestnaniu, práca s finančnými dlhmi atď.);
- prezentuje predstavu o svojom ďalšom pôsobení ako richtár (čo by zmenil, posilnil na svojom fungovaní);
- zameria sa na plnenie/neplnenie cieľov IRP a prezentuje nové ciele do ďalšej fázy;
- vyjadruje na základe dobrovoľnosti vzťahy k členom komunity;
- odpovedá na otázky komunity a zapája sa do diskusie súvisiacej s prestupom.

4. fáza – Modelová (trvanie 4 mesiace)

Podstatou štvrtej fázy je, že klient je pripravený na to, aby plnohodnotne viedol komunitu bez ohľadu na to, či zastáva funkciu richtára. Pre klientov z nižších fáz je vzorom, čo sa týka abstinentského života, prístupu k problémom, v dodržiavaní pravidiel, zdieľaní prežívania atď. Aktívne sa zapája do formovania komunity a osobnostného sebarozvoja a rozvoja iných klientov. Aktívne spolupracuje s tímom RP, nie len v pozícii richtára, ale aj mimo tejto funkcie. V pracovnej oblasti by mal byť plne etablovaný. Postupne si začína vytvárať bezpečnú sociálnu sieť, ktorej súčasťou nie je len rodina, ale aj iní abstinujúci, prípadne iné osoby, ktoré nie sú ohrozujúce pre jeho abstinenciu.

Úlohy, pravidlá a privilégia vyplývajúce z štvrtej fázy:

- začína byť zodpovedný za to, že je pre iných klientov vzorom a tak sa aj správa;
- vie o sebe rozprávať, o svojom prežívaní, svojich emóciách, o veciach, ktoré sa mu daria a nedaria, vie prijímať a dávať spätné väzby;
- zapája sa aktívne do skupinového a komunitného diania;
- má zadefinované svoje dlhodobé ciele a rozpráva o nich;
- spolupracuje intenzívne s tímom RP;
- je aktívny na skupinách a komunitách;
- pracuje postupne na vytváraní si bezpečnej sociálnej siete;
- stanovuje si a odovzdá ciele v zmysle IRP do 14 kalendárnych dní po prestupe a konzultuje ich s individuálnym poradcom. Následne v minimálnom intervale jedenkrát za mesiac stanovuje a vyhodnocuje ciele v zmysle IRP s individuálnym poradcom;
- má nárok na 2 individuálne vychádzky v pondelok až piatok, 2 individuálne vychádzky v sobotu alebo nedeľu, 1 normálny víkend, 1 predĺžený víkend, 1 mimoriadne predĺžený víkend za mesiac;
- nedrží pri sebe lieky, liečivá, psychotropné látky, zbrane a iné predmety, ktoré sú vnímané ako ohrozenie abstinencie, psychického a fyzického zdravia.
- má vreckové maximálne 50 € na týždeň, jednorazové výnimočné vreckové je 50 €.

Na prestupovej skupine klient:

- prezentuje prestupovú správu, v ktorej popísal priebeh štvrtej fázy (prežívanie, situácie, rola richtára, spolupráca s tímom RP, reflexia k vedeniu samoriadiacich skupín a k hodnoteniu klientov, pomoc mladším klientom, definovanie dlhodobých cieľov, zhodnotenie pobytu počas víkendových a individuálnych vychádzok, práca s cravingom, postoj k závislosti a abstinencii atď.);
- prezentuje predstavu o vytváraní a upevňovaní si vzťahov v rámci komunity, ale aj mimo nej – rodina, priatelia, kolegovia, členovia klubov abstinujúcich atď.;
- zameria sa na plnenie/neplnenie cieľov IRP a prezentuje nové ciele do ďalšej fázy;
- vyjadruje na základe dobrovoľnosti vzťahy k členom komunity;
- odpovedá na otázky komunity a zapája sa do diskusie súvisiacej s prestupom.

5. fáza – Separáčna (trvanie 3 mesiace)

Piata fáza je rozdelená na dve časti. Prvé dva mesiace klient v piatej fáze intenzívne pracuje na upevňovaní vzťahov s rodinou. Vytvára si bezpečnú sociálnu sieť nielen v rodine, ale aj mimo nej. Zameriava sa na vzťahy s abstinujúcimi závislými aj prostredníctvom doliečovacieho procesu. Bezpečnú sociálnu sieť si môže vytvárať aj s osobami, ktoré vníma ako bezpečné z pohľadu abstinencie (napr. kolegovia v práci, známi a kamaráti z minulosti).

Mesiac pred odchodom (druhá časť piatej fázy) pracuje na svojich krátkodobých a dlhodobých cieľoch a hľadá možnosti bezpečného bývania. Jeho úlohou je prinášať tieto témy do komunity. Naďalej je prospešný v komunite a aktívne sa zapája do jej diania. Snaží sa nájsť rovnováhu medzi komunitou, prácou, blízkymi osobami a osamostatnením sa.

Úlohy, pravidlá a privilégia klienta vyplývajúce z piatej fázy:

- využíva možnosti na trávenie času a budovanie bezpečných vzťahov aj s osobami mimo zariadenia. Zároveň je stále súčasťou komunity a je nápomocný a aktívny;
- zameriava sa na doliečovací proces;
- prináša do komunity témy, ktoré sa týkajú budovania bezpečnej sociálnej siete, ale aj iné oblasti, ktoré sa ho týkajú;
- nezanedbáva povinnosti na úkor iných oblastí a snaží sa vytvoriť rovnováhu medzi komunitou, prácou, blízkymi osobami a osamostatnením sa;
- pracuje na krátkodobých a dlhodobých cieľoch a hľadá si možnosti bývania;
- stanovuje si a odovzdá ciele v zmysle IRP do 14 kalendárnych dní po prestupe a konzultuje ich s individuálnym poradcom. Následne v minimálnom intervale jeden krát za mesiac stanovuje a vyhodnocuje ciele v zmysle IRP s individuálnym poradcom;
- má nárok na 2 individuálne vychádzky v pondelok až piatok, 2 individuálne vychádzky v sobotu alebo nedeľu, 1 normálny víkend, 1 predĺžený víkend, 1 mimoriadne predĺžený víkend a 1 rozšírený víkend v každom mesiaci;
- nedrží pri sebe lieky, liečivá, psychotropné látky, zbrane a iné predmety, ktoré sú vnímané ako ohrozenie abstinencie, psychického a fyzického zdravia.
- má vreckové maximálne 100 € na mesiac, jednorazové výnimočné vreckové je 100 €;
- 3 mesiace pred odchodom z centra má svoju bankomatovú kartu, hospodári s financiami nasledovne:

- 1. mesiac – zapisuje výdavky do finančného hárku a uchováva si všetky bločky za nákupy,
- 2. mesiac – zapisuje výdavky do finančného hárku (bez bločkov),
- 3. mesiac – samostatne slobodne hospodári.
- dva mesiace pred odchodom:
  - intenzívne hľadá bývanie, kam pôjde po ukončení resocializácie – pripravuje sa na návrat do rodinného prostredia alebo hľadá iné možnosti;
- mesiac pred odchodom:
  - strávi 5 pracovných dní doma alebo v zariadení, kde bude bývať po ukončení pobytu v zariadení;
  - strávi posledný týždeň pred odchodom klient v centre bez nároku na víkendové vychádzky.

Na záverečnej skupine klient:

- chronologicky zhodnotí celý proces resocializácie (zameria sa na jednotlivé fázy, podmienkové režimy, podmienené vylúčenia, vzťahy v komunite, v rodine, s blízkymi osobami, v zamestnaní a s inými osobami);
- uvedie krátkodobé a dlhodobé ciele po ukončení resocializácie;
- zameria sa na plnenie/neplnenie cieľov IRP;
- uvedie akým spôsobom bude dodržiavať doliečovací proces a kde bude bývať.

Práva a povinnosti klienta vzťahujúce sa k resocializačnému programu

1. Klient má možnosť výberu individuálneho poradcu, pokiaľ má daný poradca/pracovník voľné kapacity na jeho prijatie.
2. Klient má právo ukončiť resocializačný program po absolvovaní výnimočnej skupiny.
3. Klient má povinnosť si kedykoľvek a kdekoľvek zvolať výnimočnú skupinu (s. 31).
4. Klient má možnosť vrátiť sa do centra po predčasnom ukončení resocializačného programu z vlastného rozhodnutia do 24 hodín. Túto možnosť môže využiť iba raz, pričom nesmie porušiť kardinálne pravidlá abstinencie. Následne bude opäť prijímaný do komunity.
5. Klient má možnosť byť zaradený do resocializačného programu centra len 2x.
6. Klient má povinnosť o samovražedných myšlienkach informovať službukonajúceho pracovníka. Je povinný odložiť pokus o samovraždu do doby, než o ňom prehovorí s pracovníkom.
7. Klient je povinný na vyzvanie zamestnanca centra alebo iného klienta podstúpiť screeningové testovanie na užitie psychoaktívnych látok a dychovú skúšku na alkohol. Ak sa odmietne podrobiť testovaniu, je toto rozhodnutie považované za pozitívny výsledok.
8. Klient má právo po riadnom ukončení resocializačného programu absolvovať posilňovací pobyt (viď samostatné pravidlá na vyžiadanie od službukonajúceho pracovníka).

Práva a povinnosti poradcu/pracovníka vzťahujúce sa na resocializačný program

1. Vzťah medzi klientom a pracovníkom vnímame za každých okolností ako profesionálny. Nie je možné, aby sa tento vzťah zmenil na vzťah partnerský, milenecký alebo sexuálny.
2. Pracovník RP má povinnosť zachovať mlčanlivosť o všetkom, čo súvisí s klientom. S týmito informáciami môže nakladať len v rámci zariadenia RETEST, centrum pre deti a rodiny. Informácie môže zverejňovať iným osobám len v prítomnosti klienta prípadne s jeho predchádzajúcim súhlasom. Napr. počas

poradenskej práce s rodinou klienta. Výnimkou sú supervízie, kde pracovník musí zaručiť, že nezverejní údaje, podľa ktorých by klient mohol byť identifikovaný a taktiež má tzv. oznamovacia povinnosť (§340 a §341) Zákon č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon.

3. Pracovník RP nesmie klamať, ale má právo odmietnuť odpovedať na položenú otázku.
4. Tím RP sa riadi etickými kódexmi jednotlivých pomáhajúcich profesií.
5. Individuálny poradca má právo ukončiť spoluprácu s klientom z opodstatnených dôvodov. Tomu predchádza, že pracovník RP danú tému rieši na supervízii. Klienta si prevezme iný individuálny poradca.
6. Pracovník RP má právo vstupovať do režimu dňa a upravovať jednotlivé oblasti resocializačného programu.
7. Pracovník RP v službe nesie zodpovednosť za priebeh danej služby a celkovo za napĺňanie resocializačného programu.
8. Pracovník RP má právo podrobiť klienta screeningovému testu na alkohol a iné psychotropné látky bez udania dôvodu.
9. Pracovník RP má právo a povinnosť klientovi odporučiť iný druh odbornej starostlivosti (napr. zdravotnú, psychologickú, sociálnu, právnu atď.).
10. Pracovník RP má povinnosť v súlade s jeho kompetenciami a resocializačným programom poskytnúť vhodnú intervenciu klientovi.
11. Pracovník RP môže kontaktovať blízku osobu klienta v prípade, že to uzná za vhodné.
12. Pracovník RP má právo v zdôvodnených prípadoch vylúčiť klienta z resocializačného programu (najmä v situáciách, keď je potrebné ochrániť jednotlivca pred komunitou alebo komunitu pred jednotlivcom).
13. Pracovník RP má právo veta. Toto právo býva použité v súlade s princípmi terapeutickej komunity. Ide o situácie, kedy je potrebné ochrániť jednotlivca pred komunitou alebo komunitu pred jednotlivcom.

Pravidlá

Pravidlá pobytu v centre sú základným rámcovým dokumentom, ktorý stanovuje pravidlá fungovania počas resocializácie. Stanovujú princípy a rámce správania s cieľom zabezpečiť predovšetkým bezpečnosť a ochranu jednotlivých klientov a zamestnancov. Taktiež vytvorí čo najlepšie podmienky pre úspešné absolvovanie resocializačného programu.

Pravidlá sú rámcom, ale nemôžu pokryť každú situáciu v komunite, či potreby individuálnych klientov z hľadiska ich aktuálnej situácie. Z tohto dôvodu komunita a tím RP v rámci uplatňovania pravidiel pristupujú k jednotlivým klientom a špecifickým situáciám individuálne. Vždy tak, aby bola zohľadnená najmä aktuálna situácia a potreby konkrétneho klienta a aby ich rozhodnutie malo pre dotyčného klienta, čo najväčší úžitok z hľadiska jeho resocializácie.

Podľa dôležitosti sú pravidlá rozdelené na:

- kardinálne pravidlá
- pravidlá bezpečia
- pravidlá abstinencie
- prevádzkové pravidlá
- pravidlá pre život v komunite

Kardinálne pravidlá

Sú základnými princípmi a ich dodržiavanie je podmienkou zotrvania v programe centra. Zakazujú správanie, ktoré by bolo zásadným spôsobom ohrozujúce či už pre klienta, ktorý by ich porušil alebo pre ostatných členov komunity alebo pre pracovníkov, spolupracovníkov centra a centra ako takého. Jedná sa o 3 kardinálne pravidlá:

1. Abstinencia

Zaväzujem sa k úplnej abstinencii od drog, alkoholu, výherných automatov a počítačových hier, liekov či iných predmetov, ktoré pre mňa boli alebo môžu byť predmetom zneužívania počas celého pobytu v RETESTe.

2. Zákaz agresivity

Zaväzujem sa nepoužiť fyzické, verbálne alebo iné násilie voči ktorémukoľvek klientovi, zamestnancovi či spolupracovníkovi RETESTu.

3. Zákaz sexuálneho kontaktu

Zaväzujem sa, že počas pobytu v RETESTe nenadviažem sexuálny kontakt s iným klientom ani s pracovníkom centra a ani vonku, ak sa to neurčí inak (napr. v manželstve).

Porušenie ktoréhokoľvek z kardinálnych pravidiel je dôvodom na okamžité vylúčenie z resocializačného programu/z RETESTu. O vylúčení rozhodne komunita za účasti poradcu/pracovníka, prípadne tím RP. Klient berie na vedomie, že pri porušení ktoréhokoľvek z kardinálnych pravidiel bude z RETESTu bezodkladne vylúčený. Zaväzuje sa centrum opustiť v takom čase, ktorý mu určí komunita alebo poverený zástupca centra, najneskôr však nasledujúci deň po zistení danej skutočnosti.

Pravidlá bezpečia (plyn, žehlička, elektrina, dodržiavanie zákonov, zbrane atď.)

Tieto pravidlá majú zabezpečiť ochranu zdravia, klientov, zamestnancov centra ako aj ochranu majetku.

1. Zaväzujem sa nefajčiť v budove centra ani v príľahlých priestoroch objektu. Beriem na vedomie, že fajčiť môžem výhradne len na mieste na to určenom.
2. Zaväzujem sa zdržať akéhokoľvek konania, ktoré by ohrozilo moju bezpečnosť a bezpečnosť iných osôb a riadny chod centra.
3. Zaväzujem sa neprinášať do centra zbraň a ani s ňou nemanipulovať počas výkonu resocializačného programu.
4. Zaväzujem sa riadne dodržiavať Ústavu SR ako aj všetky zákony, nariadenia, zmluvy a dohody, s ktorými prichádzam do styku (napr. červená na semafore, priedchod pre chodcov).
5. Zaväzujem sa dbať o svoje zdravie, zdržiavať sa činností, ktoré by ho ohrozovali a svoje zdravotné ťažkosti riešim včas a primeraným spôsobom.
6. Zaväzujem sa, že počas pobytu budem užívať len lieky predpísané lekárom. Užívanie voľnopredajných liekov a potravinových doplnkov vopred skonzultujem s komunitou a zástupcom tímu RP a budem ich užívať len v prípade ich súhlasu.

Pravidlá abstinencie (témy rozhovorov, postoj ku komunitným princípom atď.)

Majú zabezpečiť podporu abstinencie klientov a zároveň učia k abstinentskému spôsobu života.

1. Zaväzujem sa rešpektovať rozhodnutia a pokyny komunity a členov tímu RP, ktoré súvisia s procesom mojej resocializácie a riadiť sa nimi.

2. Zaväzujem sa, že nebudem s ostatnými klientmi hovoriť o drogách a zážitkoch, ktoré som s nimi mal. Bezpečným priestorom na to sú skupinové a komunitné sedenia, prípadne iné aktivity na to oficiálne určené komunitou alebo členom tímu RP.
3. Zaväzujem sa, že počas pobytu v centre a účasti v resocializačnom programe, neopustím objekt centra bez súhlasu službukonajúceho pracovníka.
4. Zaväzujem sa, že ak budem chcieť nadviazať intímny/sexuálny vzťah s osobou mimo centra, oznámim svoj zámer komunite a tímu RP a podriadiť sa v tejto veci ich rozhodnutiu. Uvedené sa nevzťahuje na manželstvo.
5. Zaväzujem sa, že pri predpisovaní liekov upozorním ošetrujúceho lekára na svoju závislosť (prevencia predpisovania liekov s obsahom alkoholu alebo iných návykových látok).
6. Zaväzujem sa, že nebudem konzumovať potraviny, ktoré obsahujú alkohol alebo arómy alkoholu.
7. Zaväzujem sa, že nebudem podávať výherné žreby ani tikety.
8. Zaväzujem sa, že iného klienta nebudem podporovať v oblasti závislého spôsobu správania.

Prevádzkové pravidlá (hospodárenie s majetkom, energiami, zaobchádzanie s rastlinami a zvieratami v RETESTe),

Cieľom je viesť klientov k váženiu si majetku, ktorý vlastní alebo im je nejakým spôsobom zverený do užívania.

1. Zaväzujem sa, že so svojim majetkom a majetkom iných klientov či majetkom centra budem zaobchádzať zodpovedne. Tak, aby som svojim konaním neohrozil seba alebo druhých.
2. Zaväzujem sa, že so svojim majetkom a majetkom iných klientov či majetkom centra budem zaobchádzať tak, aby som ho nepoškodil, či neodcudzil.
3. Zaväzujem sa s energiami (voda, elektrina, plyn atď.) hospodáriť šetrne a využívať ich len v rámci potrieb určených na danú činnosť.
4. Zaväzujem sa správať k rastlinám a zvieratám humánne resp. tak, aby som podporoval ich rozvoj.

Pravidlá pre život v komunite (rešpektovanie potrieb a hraníc klientov a zamestnancov).

Sú bežnými pravidlami, ktoré je potrebné dodržiavať, aby sme mohli v RETESTe spolu žiť a fungovať. Ich dodržiavanie zároveň vytvára predpoklady pre úspešné absolvovanie procesu resocializácie v rámci resocializačného programu.

1. Zaväzujem sa zachovať dôvernosť informácií, ktoré som sa o ostatných klientoch dozvedel a neposkytnúť ich iným osobám ako členom komunity a pracovníkom RETESTu.
2. Zaväzujem sa dodržiavať domáci poriadok centra.
3. Zaväzujem sa dodržiavať nočný kľud v súlade s denným poriadkom od 22:00 do 6:00.
4. Zaväzujem sa dodržiavať základné hygienické zásady.
5. Zaväzujem sa aktívne zapájať do života komunity podľa svojho zaradenia do príslušnej fázy resocializačného programu a pridelených úloh a dodržiavať pravidlá s tým spojené.

Odmeny

Odmena je terapeutický prostriedok ocenenia klienta za dobré fungovanie, snahu, iniciatívny prístup a pod. Odmeny predstavujú podporné a korektívne (opravné) nástroje resocializácie. Sankcie by nemali predstavovať jediný resp. dominujúci prostriedok formovania nového typu správania a návykov klienta na ceste k abstinencii.

Odmena raz za týždeň

Posledných 15 minút na samoriadiacej skupine si klienti medzi sebou dajú pozitívnu spätnú väzbu. Cieľom je sociálne ocenenie – pochvala, úspech, ocenenie, uznanie. Každý za seba vyberie jedného klienta, ktorý podľa neho dobre fungoval a chce ho oceniť, povzbudiť.

Pozitívna spätná väzba sa formuluje tak, že musí byť adresná, čiže hovorím to priamo osobe, ktorej je určená. Mala by byť konkrétna, obsahovať konkrétne informácie vychádzajúce z predchádzajúceho týždňa.

Odmena raz do mesiaca na voľnej tribúne

Na VT sa bude určovať klient, ktorý v rámci svojich možností a kapacít pracuje najlepšie ako vie na svojej zmene a uplatňovaní resocializačného programu za predchádzajúci mesiac. Jeho určenie bude prebiehať tajným hlasovaním. Každý klient napíše na papier meno iného klienta, o ktorom si myslí, že najlepšie fungoval počas predchádzajúceho mesiaca. Za tím RP sa určí tiež jeden klient. Po vyhodnotení hlasov klient, ktorý bol určený ako najlepšie fungujúci dostane aj spätnú väzbu od tých, ktorí mu dali hlas. Zdôvodnia svoje rozhodnutie.

Takto zvolený klient si môže určiť nejakú odmenu, ktorá nemá súvis so sankciami, vreckovým a je v súlade s abstinentským spôsobom života. Odmenu hlási v nasledujúci deň na komunitu, ktorej sa zúčastňuje samospráva komunity.

Odmena podľa okolností:

Udeľuje sa klientom za mimoriadnych okolností (napr. úspešná realizácia vianočného večierka, úspešné reprezentovanie na Komunita cup atď.)

1. Pochvala pred komunitou
2. Zrušenie jednej alebo viacerých malých sankcií
3. Zrušenie všetkých malých sankcií
4. Zrušenie jednej alebo viacerých veľkých sankcií
5. Zrušenie všetkých veľkých sankcií
6. Zrušenie všetkých sankcií (malých aj veľkých)
7. Mimoriadna individuálna vychádzka
8. Mimoriadna vychádzka cez víkend

Táto forma odmeny môže byť individuálna alebo komunitná.

Sankcie

Sankcie slúžia na to, aby sa poukázalo na nevhodné správanie klienta. Ich cieľom je, aby klient prebral za svoje nevhodné správanie zodpovednosť. Väčšinou sa sankcie udeľujú na komunitách a podliehajú komunitnej samospráve. Sankciu môže udeliť aj pracovník RP. Sankcie je možné rôzne kombinovať, môžu ísť v nadväznosti. Taktiež je možné udeľovať aj iný druh sankcií, než sú zaužívané. Všetky tieto konania by mali byť vykonávané v súlade s vyššie uvedenými dôvodmi. Napr. po výstupe z podmieneného vylúčenia je možné, aby bol klient ešte nejakú dobu v podmienkovom režime, ale nie je to nutnosť.

Upozornenie

Využíva sa najmä v 0. fáze, kedy sa klient ešte len zoznamuje s resocializačným programom. Samozrejme, ak by išlo o závažnejšiu činnosť, je možné využiť inú sankciu. Upozornenie je možné využiť aj v ďalších fázach, ak sa nejedná o závažné porušenie pravidiel, domového poriadku, abstinentského správania atď. a komunita uzná, že upozornenie je dostačujúce.

Malá sankcia

Môže byť udelená následne po upozornení, ak sa klient nepoučil. Rovnako však môže byť udelená aj mimo upozornenia, ak komunitná samospráva uzná, že je to namieste. Malá sankcia musí byť vykonaná do 3 dní a to počas osobného voľna a do večernej komunity tak, aby ju richtári mohli skontrolovať. V prípade nedostatkov zabezpečí klient jej odstránenie najneskôr do 22:45 hod. V prípade, že sa po zamykaní zistia nedostatky v splnení úloh, nesú zodpovednosť richtári. V nedelňu sa sankcia nerobí, okrem robenia tabuliek, kreslenia na tabuľu, písania. Ak klient v priebehu jedného kalendárneho týždňa dostane 5 malých sankcií, automaticky dostáva veľkú sankciu.

Veľká sankcia

Je možné dostať ju na základe 5 malých sankcií v priebehu týždňa. Rovnako aj ako následok opakovaného správania po udelení malej sankcie a taktiež môže byť udelená samostatne, pretože závažnosť konania si to vyžaduje. Musí byť vykonaná do 6 dní v čase osobného voľna a do večernej komunity tak, aby sankciu klientov mohli richtári skontrolovať. V prípade nedostatkov zabezpečia ich odstránenie najneskôr do 22:45 hod. V prípade, že pracovník RP pri zamykaní zistí nedostatky v splnení úloh, nesú zodpovednosť richtári. V nedelňu sa sankcie nerobia, povolené je len prepisovanie pravidiel, tabuľky a tabuľa v jedálni.

Podmienkový režim

Jeho hlavným cieľom je, aby sa klient ustálil vo svojom správaní a zameril sa na podstatné oblasti v resocializácii. Podmienkový režim môže trvať od 2 do 4 týždňov. Obsah podmienkového režimu je vyskladaný na základe povahy vzniknutého problému. K tomu, aby klient vystúpil z podmienkového režimu musí napísať a prečítať výstupnú správu. V nej sa zameria na popis procesu a napĺňania oblastí stanovených v podmienkovom režime. V prípade, ak klient nevystúpi z podmienkového režimu, dostáva sa do statusu podmieneného vylúčenia. Počas podmienkového režimu nie je možné, aby mal klient prestup do ďalšej fázy.

Podmienečné vylúčenie

Klient je podmiennečne vylúčený, ak hrubým spôsobom poruší pravidlá, opakovane poruší pravidlá, javí sa ako nefungujúci člen komunity, nevystúpil z podmienkového režimu alebo z iných dôvodov na základe rozhodnutia pracovníka RP alebo komunity.

Cieľom je, aby sa klient zamyslel nad svojim správaním, motiváciou k resocializácii a abstinentského života. Tento status trvá obvykle týždeň a je možné, aby bol podmiennečne vylúčený max. 4x za pobyt v resocializačnom programe. Klient funguje ako v 1. fáze a k tomu sa pridáva:

- Je na samostatnej izbe.
- Výška vreckového je ako v 1. fáze.
- Môže používať s ostatnými členmi komunity len technickú komunikáciu.
- Musí mať sprievod aj do zamestnaneckého traktu.
- Je prednostne zapájaný do prác v centre.
- Zúčastňuje sa povinných individuálnych pohovorov 1x denne. Ak pohovor vynechá, podmiennečne vylúčenie sa o týždeň sa predlžuje.

- Nesmie sledovať TV (ak sa nejedná o spoločný program)
- Nesmie počúvať rádio, MP3.
- Presúva sa mu termín prestupu do ďalšej fázy o dobu strávenú v podmienenom vylúčení.
- Môže chodiť do práce, ak je zamestnaný.
- Nemá pri sebe telefón počas tejto doby ako v 1. fáze, čiže si ho nemôže nosiť ani do práce.

Na záver číta výstupnú správu, kde zhodnotí svoje pôsobenie počas podmieneného vylúčenia. Na záver komunita hlasuje o jeho zotrvaní alebo vylúčení z resocializačného programu. Na to, aby klient naďalej zotrval v resocializačnom programe potrebuje 100% hlasov zúčastnených. Počas podmieneného vylúčenia nie je možné, aby mal klient prestup do ďalšej fázy.

Automatické vylúčenie z resocializačného programu

Klient je automaticky vylúčený z resocializačného programu, ak poruší jedno z kardinálnych pravidiel (vid. s. 14).

Harmonogram dňa

Program/Deň	Pondelok - piatok	Sobota	Nedeľa	Poznámka
<i>Nástup do kuchyne</i>	<u>5:40 – 5:50</u>	Najskôr <u>6:45</u>	Najskôr <u>7:15</u>	Na sviatok max hodinu pred raňajkami.
<i>Budíček</i>	<u>6:00</u> Nákupca prinesie nákup do 6:25.	<u>7:15</u> Nákupca prinesie nákup do 7:40.	<u>7:45</u>	Posteľ a izby treba upratať do RK, pracujúci pred odchodom do práce.
<i>Raňajky</i>	<u>6:30</u> Pitie kávy až po zjedení aspoň 1 pečiva do RK. Lieky do 6:50.	<u>7:45</u> Pitie kávy až po zjedení aspoň 1 pečiva do RK. Lieky do 8:05.	<u>8:15</u> Pitie kávy až po zjedení aspoň 1 pečiva do RK. Lieky do 8:45.	Káva sa pripravuje pred raňajkami a pred obedom. Ak klient zaspí na raňajky, ostáva bez kávy.
<i>Predporada</i>	<u>7:15</u> Technická s podričaným.	<u>8:15</u> Technická s richtármi.	<u>8:45</u> Technická s richtármi.	Odchod do práce do <u>7:25</u> .
<i>Ranná komunita RK</i>	<u>7:30</u> V spoločenskej miestnosti sa jedlo nekonzumuje.	<u>8:30</u> V spoločenskej miestnosti sa jedlo nekonzumuje.	<u>9:00</u> V spoločenskej miestnosti sa jedlo nekonzumuje.	Holenie do RK, v sobotu sa klienti nemusia holiť. Možnosť líčenia a lakovanie nechťov u žien od 2. fázy.
<i>Nácviky pracovných zručností/skupina</i>	<u>Po RK - 11:55</u> Klienti sa počas nácviku prac. zručností nezdržujú na izbách.	<u>Po RK - 12:25</u> Klienti sa počas nácviku prac. zručností nezdržujú na izbách.	Osobné voľno a spoločný program.	Počúvanie rádia je možné až po RK do 22:00. Prestávky na jedlo počas pracovnej terapie sú o 10 minút celá.
<i>Obed</i>	<u>12:00</u> Pitie kávy až po obede do 12:30. Lieky do 12:20.	<u>12:30</u> Pitie kávy až po obede do 13:00. Lieky do 12:50.	<u>12:30</u> Pitie káva až po obede do 13:00. Lieky do 13:00.	Kuchyňa má obednú prestávku Po-Pi do 13:00 spojenú s pitím kávy a fajčiť môže kuchyňa až po umytí bieleho riadu.
<i>Nácvik pracovných zručností/skupina</i>	<u>12:30 - 16:00</u> Klienti sa počas nácviku prac. zručností			Nástup do kuchyne na prípravu večere v týždni o 16:00.

	nezdržujú v izbách.			Návštevy Hraničnej sú možné aj počas dňa.
<i>Osobné voľno</i>	16:00 - 17:55 Vybavovanie úradných záležitostí, lekárov, ... karanténa so sprievodom.	13:00 - 17:55 Osobné voľno a spoločný program.	13:00 - 17:55 Osobné voľno a spoločný program.	Pracujúci môžu v týždni piť kávu do 17:00.
<i>Večera</i>	18:00 Lieky do 18:20.	18:00 Lieky do 18:20.	18:00 Lieky do 18:30.	Návštevy sú 2. nedeľu v mesiaci od 2. fázy, čas dohodu.
<i>Predporada</i>	18:45 Technická s richtármi	☹️	☹️	Nevybavuje sa už net, PC, iné...
<i>Skupiny</i>	Po 19:00 - 19:45 samoriadiaca skupina a spätné väzby, Ut, St, Št 19:00 - 20:30	19:00 - 21:50 Osobné voľno alebo spoločný program.	19:00 - 21:50 Osobné voľno alebo spoločný program.	Voľná tribúna - 1.štvrtok v mesiaci – mimoriadne sa môže konzumovať jedlo. Rodičovská skupina -posledná streda v mesiaci.
<i>Večerná komunita VK</i>	19:00 Pi do 20:30, a po skupine Po do 21:30, Ut, St, Št do 22:00	😊	😊	Večerné rajóny 22:15 - 22:45
<i>Večierka</i>	Po - Št 23:00 Pi 24:00	24:00 aj pred štátnym sviatkom	23:00	Klient môže po večierke čítať a písať na izbe so súhlasom spolubývajúcich pri lampičke do 24:00. Nočný pokoj 22:00 - 6:00
Všetky zmeny času rieši samospráva až po dohode so službukonajúcim pracovníkom!				

PN režim

PN režim je určený pre klientov, ktorí sú chorí a lekár im odporučil práceneschopnosť.

Klient v PN režime:

- si nechá vystaviť klasickú práceneschopnosť (PN-ka), ak chodí do zamestnania od ošetrojúceho lekára. Okrem trvalej adresy v nej uvedie aj adresu nášho zariadenia (v kolónke - presná adresa, kde sa bude poistenec zdržiavať v čase dočasnej pracovnej neschopnosti).
- si dá na PN-ku vypísať vychádzky, ak mu ich lekár odporučí.
- upozorní lekára na svoju závislosť pri predpisovaní liekov s obsahom alkoholu alebo iných návykových látok.
- ukáže recept s liekmi službukonajúcemu pracovníkovi a až následne si ich pôjde vybrať do lekárne alebo požiada iného klienta. Ak ošetrojúci lekár vystaví elektronický recept, klient požiada, aby mu lekár lieky a spôsob užívania napísal na samostatný papier, ktorý bude slúžiť ako informácia pre službukonajúceho pracovníka.
- odovzdá sociálnemu pracovníkovi pokladničné bloky za poplatok u lekára a za lieky.
- odovzdá lieky službukonajúcemu pracovníkovi a dbá na ich pravidelné užívanie.

- nechodí domov. Pri dlhodobej PN-ke sa môže udeliť výnimka - môže ísť na víkend domov, ak sa vyskytne závažná situácia.
- zostáva pri prenosnom ochorení v samostatnej izbe podľa závažnosti ochorenia a podľa určenia lekára,
- nezúčastňuje sa na komunite a na skupinách.
- Vždy pred hlavnou komunitou (v pracovné dni večerná a cez víkend ranná) odovzdá správičku, v ktorej opíše prežívanie, emócie, myšlienky.
- nepozera televízor, rádio počúva.
- stravuje sa samostatne. Chorým nenosia jedlo klienti pracujúci v kuchyni, ale iný klient.
- povolené sú 4 cigarety denne, pri respiračných ochoreniach sa fajčenie zakazuje
- po zlepšení zdravotného stavu na RK informuje o svojom zdravotnom stave a ponúkne svoje služby richtárovi (podrichtárovi).

Ak klient nechodí do zamestnania:

požiada ošetrojúceho lekára o odporúčanie PN režimu, kde bude uvedené:

- spôsob realizácie PN režimu,
- doba PN režimu,
- lieky, ktoré je potrebné užívať počas PN režimu (pri predpisovaní liekov s obsahom alkoholu, alebo iných návykových látok upozorní lekára na svoju závislosť)
- vychádzky, ak mu ich lekár odporučil,
- pečiatka a podpis lekára.

Mobil a iné médiá

V karanténe (0. a 1. fáza) klient vlastný mobil nepoužíva – kontakt s rodinou a blízkymi osobami, ktoré sú pre klienta bezpečné v zmysle abstinencie, je možný len formou telefonického rozhovoru v prítomnosti službukonajúceho pracovníka za účelom riešenia ekonomických, právnych, sociálnych, zdravotných a materiálnych záležitostí – tzv. technická komunikácia (s. 29).

Vlastný mobil môže klient používať od 2. fázy. Klient pod dohľadom odstráni kontakty, ktoré sú ohrozením v zmysle abstinencie a taktiež fotografie, videonahrávky, hudbu, súbory a pod. V niektorých prípadoch sa odporúča kúpa novej SIM karty. Využíva ho najmä pri hľadaní si práce. Na súkromné účely ho môže využívať tiež, ale v prítomnosti pracovníka. Bez prítomnosti pracovníka môže klient používať na súkromné účely svoj telefón až po prvej výplate. Môže byť v kontakte s rodinou a blízkymi osobami, ktoré neohrozujú jeho abstinenciu. Informuje o tom komunitu.

Mobil a výdavky s tým spojené si platí klient z vreckového. Ak má klient paušál, 1/3 platí z vreckového, zvyšok z výplaty.

Po príchode do RETESTu (napr. po práci) klient vždy odovzdá vypnutý mobil službukonajúcemu pracovníkovi. V neodkladných prípadoch si (podľa rozhodnutia pracovníka) môže klient vybaviť telefonát zo svojho mobilu aj po príchode z práce.

Cez víkend používa mobil iba ten klient, ktorý má nahlásenú víkendovú vychádzku, cez štátne sviatky sa mobil nepoužíva.

Na voľnej tribúne klient informuje komunitu o mesačných nákladoch na mobil - povolené je volať a prečerpáť dáta do výšky 25€ mesačne. Ak prekročí povolenú sumu, 1 mesiac mobil klient nepoužíva.

V podmienkovom režime klient (ne)používa mobil na základe rozhodnutia komunity, v podmieničnom vylúčení mobil nepoužíva.

V karanténe klient nepočúva MP3. Malé rádio je určené len pre službu v kuchyni, na noc sa odkladá do spoločenskej miestnosti. Ak sa niekto pri aktuálne počúvanej hudbe necíti dobre, ostatní to rešpektujú.

Šport a cvičenie

Súčasťou voľnočasových aktivít sú aj športové aktivity. Slúžia ako nástroj zmysluplne tráveného času, poukazujú na záujem o svoje fyzické zdravie a taktiež sú prostriedkom na trávenie času s inými klientmi.

Klient v podmieničnom vylúčení môže ísť behať resp. bicyklovať sa len v sprievode pracovníka. V podmienkovom režime je to na základe rozhodnutia komunity. Od tretej fázy môže ísť klient behať a bicyklovať sa aj sám do 18:00 hod.

Minimálne dvaja klienti (obaja v druhej fáze) môžu ísť spolu behať, bicyklovať sa prípadne vykonávať inú športovú činnosť.

Od tretej fázy môže ísť klient sám behať, bicyklovať sa alebo vykonávať inú športovú činnosť.

Pravidlá pre používanie bicyklov sú ako pri behu. Poplatok za požičanie bicykla je 0,70 €/2 týždne.

Pri cvičení s činkami a iným náradím musia byť prítomní vždy dvaja klienti, aby sa predišlo úrazu. Cvičiť sa môže od 6:00 hod. do 22:00 hod. Treba rešpektovať nočný pokoj, ktorý je do 6:00 a od 22:00 hod. t. z. napr. nepúšťať si nahlas hudbu, nekričať a pod.

Spanie v izbách

Klient:

- má po raňajkách spanie v izbe zakázané,
- nemôže v 0. a 1. fáze spať v izbe ani po 16:00 hod.,
- nemôže v 2. fáze spať v izbe po 16:00, ak ešte nechodí do práce,
- pracujúci môže po príchode z práce spať, ak nemá iné povinnosti,
- nemôže v sobotu doobeda spať, v nedeľu je spanie doobeda povolené.

Vychádzky a sprievody

Klient na spoločných aktivitách mimo RETESTu dodržiava nasledujúce zásady:

- nechodí na červenú cez prechody, ani mimo nich,
- nechodí bez lístka (resp. „na čierno“) v MHD,
- drží sa spolu s inými klientmi v skupine, pričom vzdialenie sa od skupiny bez súhlasu pracovníka sa považuje za vážne porušenie pravidiel v RETESTe,
- sa môže v 0. a 1. fáze a v podmieničnom vylúčení vzdialiť od skupiny len v sprievode pracovníka a alebo klienta vo vyššej fáze (po dohode s pracovníkom), pričom platí pravidlo jeden na jedného,
- potrebuje v 0. a 1. fáze sprievod klienta vo vyššej fáze alebo pracovníka, ak odchádza z centra kvôli vybavovaniu potrebných záležitostí.
- potrebuje v podmieničnom vylúčení sprievod klienta vo vyššej fáze alebo pracovníka kvôli vybavovaniu potrebných záležitostí (napr. návšteva lekára, úradu atď).

Individuálne a víkendové vychádzky

Individuálne a víkendové vychádzky sú odstupňované podľa jednotlivých fáz. Čím je klient vo vyššej fáze, tým má viac víkendových a individuálnych vychádzok za mesiac.

Klient:

- preberá pred prvým víkendom na individuálnom rodinnom sedení svoj plán vychádzky. Plán si musí prejsť s individuálnym poradcom a následne ho predstaviť na skupine komunity. Musí získať 100% súhlas komunity.
- nahlasuje každú víkendovú vychádzku v stredu na večernej komunite a individuálnu vychádzku minimálne jeden deň vopred na večernej komunite. Komunitu oboznámi o programe individuálnej alebo víkendovej vychádzky. Klient môže ísť na vopred nahlásenú vychádzku, ak pracuje a platí si RETEST z výplaty sám. Neskorý návrat z vychádzky znamená sankciu zatrhnutý víkend. Cez víkendovú vychádzku je dovolené spať u rodičov, súrodencov, príbuzných (po odsúhlasení komunitou).
- ktorý bude spať v RETESTe cez nahlásený víkend, sa musí vrátiť najneskôr do 21:50 hod.

Individuálna vychádzka (IV) - trvá max. 3 hodiny. Je možné si ju uplatniť pred pracovnou dobou, po pracovnej dobe do 17:50 hod alebo po večernej komunite do 21:50 hod. Cez víkend po rannej komunite do 17:50 hod.

Normálna víkendová vychádzka (NV) - od soboty 13:00 hod. do nedele 21:50 hod.

Predĺžená víkendová vychádzka (PV) - od piatku po večernej komunite do nedele 21:50 hod.

Mimoriadne predĺžená víkendová vychádzka (MPV) - od piatku po pracovnej dobe do nedele 21:50 hod.

Rozšírená víkendová vychádzka (RV) - od piatku po pracovnej dobe do pondelka 17:50 hod.

Fáza	IV v PO-PIA	IV v SO-NE	NV	PV	MPV	RV
0.	-	-	-	-	-	-
1.	-	-	-	-	-	-
2.	1	1	1	-	-	-
3.	2	1	2	-	-	-
4.	2	2	1	1	1	-
5.	3	2	1	1	1	1

Návštevy

Klient má povolené návštevy od 2. fázy raz mesačne a to druhú nedeľu v mesiaci.

Ak je klient v podmienkovom režime, návštevy sú na rozhodnutí komunity.

V letných mesiacoch sú v čase od 19:00 - 20:00 hod., v zimných mesiacoch od 16.00 - 17.00 alebo v čase dohodnutom so službukonajúcim pracovníkom.

Na návštevu môžu prísť rodičia, súrodenci (plnoletí) a blízki príbuzní po dohode s pracovníkom centra. Návšteva do zariadenia neprináša žiadne potraviny. Môže priniesť už používané klientove veci na oblečenie, doklady a iné. Tieto veci klient odovzdá pracovníkovi a ohlási ich prinesenie na najbližšej komunite. Návštevy sa nesmú vodiť na izbu, zdržiavajú sa na dohodnutom mieste. Izby môžu klienti ukázať rodičom, príbuzným v prítomnosti pracovníka po vianočnom večierku.

Kontakt klienta = rodiča so svojim dieťaťom/svojimi deťmi

Klient, ktorý je rodičom, má právo kontaktovať sa so svojim dieťaťom/svojimi deťmi za uvedených podmienok:

- je v 1. až 5. fáze.
- nie je zbavený rodičovských práv rozhodnutím súdu.
- je na základe rozhodnutia súdu o styku s dieťaťom/deťmi.

Realizovanie kontaktu:

- môže sa uskutočniť priamo v priestoroch centra po predchádzajúcom súhlase riaditeľa resp. ním poverenej osoby.
- môže sa uskutočniť cez víkendy a v dňoch pracovného pokoja v čase určenom riaditeľom resp. ním poverenej osoby, v odôvodnených prípadoch v iný dohodnutý deň a čas na základe rozhodnutia riaditeľa centra resp. ním poverenej osoby.
- bude zaznamenaný v Knihe návštev.

Fajčenie

Fajčiť sa môže len na vyhradenom mieste a vo vyhradenom čase. Je prísne zakázané fajčiť v budove centra. Súvisí to aj s pravidlom o bezpečí. Cigarety, tabak, filtre a papieriky si klienti medzi sebou nepredávajú, nepožičiavajú a ani nedávajú. Uvedené veci sa nenechávajú voľne položené. Klient, ktorý nájde cigarety, tabak, filtre a papieriky a nie sú jeho, odovzdá to službukonajúcemu pracovníkovi RP.

Akkoľvek zmeny, ktoré by sa dotýkali fajčenia komunikuje samospráva (ričníci, podričníci) so službukonajúcim pracovníkom RP. Pri porušení pravidiel ohľadom fajčenia bude klientovi udelená sankcia podľa závažnosti - od upozornenia až po podmienené vylúčenie. Klient:

- je zodpovedný za svoje cigarety/tabak.
- si kupuje cigarety/tabak zo svojho vreckového. Nikto iný mu nemôže poskytnúť cigarety/tabak alebo peniaze na kúpu.
- si v karanténe, v podmienkovom režime (ak to má určené komunitou) a podmienenom vylúčení nekupuje cigarety/tabak. Na nákup cigariet/tabaku je v týchto prípadoch nákupca. Ak je nákupcom nefajčiar, nekupuje klientovi tabak/cigarety. Túto úlohu prevezme iný klient.
- nefajčí počas spoločných aktivít komunity v centre, rodičovských skupín a návštev
- si nepripravuje cigarety počas spoločných aktivít komunity v centre, rodičovských skupín a návštev.
- si cigarety pripravuje v pingpongárni. Na izbe je to zakázané.
- nesmie chodiť fajčiť v pyžame, v zimných mesiacoch by mal mať oblečenú zimnú bundu.
- fajčí počas večernej tmy pri zapnutom svetle.
- nefajčí viac cigariet naraz. Časový rozstup medzi cigaretami v čase nepretržitého fajčenia je minimálne 20 min.
- nefajčí počas prechádzky lesom, jedine na asfaltovej resp. betónovej ceste.
- pýta sa službukonajúceho pracovníka RP na možnosť fajčenia mimo centra počas presunu alebo mimo spoločnej aktivity komunity
- potrebuje sprievod mimo centra, ak je v 0. a 1. fáze, v podmienkovom režime a podmienenom vylúčení. Pri sprievode platí: starší klient (od 2. fázy) na jedného klienta.

- môže počas PNky fajčiť 4 cigarety denne. Pri respiračných ochoreniach sa fajčenie zakazuje.

Čas fajčenia

Pondelok – piatok:

- po raňajkách (treba zjesť aspoň jedno pečivo), po obede a po večeri a užití liekov.
- po rannej a večernej komunite, cez týždeň medzi skupinou a komunitou.
- fajčiarske prestávky počas pracovnej terapie 9:20 – 9:30, 10:50 - 11:00, 14:20 - 14:30.
- od 16:00 do 22:45 (mimo skupín a komunit).

Sobota:

- po raňajkách (treba zjesť aspoň jedno pečivo), po obede a po večeri a užití liekov.
- po rannej komunite a do 12:30 vždy o 10 min. celá.
- od 12:30 do 23:45 neobmedzene.

Nedeľa:

- po raňajkách (treba zjesť aspoň jedno pečivo) až do 22:45 neobmedzene.

Káva

Akkoľvek zmeny, ktoré by sa týkali pitia kávy, komunikuje samospráva (richtári, podrichtár) so službukonajúcim pracovníkom RP.

Pri porušení pravidiel ohľadom kávy bude klientovi udelená sankcia podľa závažnosti - od upozornenia až po podmienené vylúčenie.

Káva sa pije max. 2x denne. Klienti si zodpovedajú za kávu. Kupujú si ju zo svojho vreckového a nikto iný im nemôže poskytnúť kávu a ani im dať na ňu peniaze (vrátane rodiny, známych).

Kávu si klienti medzi sebou nepredávajú, nepožičiavajú a ani nedávajú. Nenecháva sa voľne položená.

Pripravuje sa 5 min. pred jedlom. Dávka kávy je maximálne 2 čajové lyžičky. Pije sa až po najedení, nie pred jedlom. Káva sa nevynáša z jedálne.

Kávu, ktorá ostala po klientovi, ktorý odišiel dobrovoľne z centra, treba nahlásiť pracovníkovi RP.

Čas pitia kávy

Pondelok – piatok:

- po raňajkách 6:30 – 7:30, po obede 12:00 – 12:30 (klienti v kuchyni, až po uprataní do 13:00) a pracujúci mimo centra do 17:00.

Sobota:

- po raňajkách 8:00 – 8:30, po obede 12:30 – 13:30.

Nedeľa:

- po raňajkách 8:30 – 9:00, po obede 12:30 – 13:30.

Sexualita a sexuálne vzťahy

Nadviazanie sexuálneho vzťahu s iným klientom a/alebo s pracovníkom centra je porušením kardinálneho pravidla. Sexuálny vzťah mimo komunity je legitímnou témou klienta. Zámery, ale aj samotné úvahy sú potrebné prediskutovať s komunitou na skupine.

Pornografia

Akékoľvek materiály s pornografickým obsahom sú zakázané, nakoľko akékoľvek zaoberanie sa ním, je považované za správanie spojené so závislým správaním.

Sociálne siete

Facebook môže klient používať mimo centra až po 1. roku pobytu v centre po dohode s komunitou. Zároveň sa neodporúča navštevovať žiadne iné sociálne siete.

Sviatky a dni pracovného pokoja

Odporúčame, aby klient informoval rodinu, že je vhodné prednostne konzultovať darčeky s pracovníkom. Darčeky môžu byť v celkovej hodnote do 20 € a to iba na Vianoce a narodeniny. Darčeky mimo týchto udalostí neprijímame, darovanie starých vecí je dovolené.

Počas prvého roku pobytu klient trávi Vianoce a Veľkú noc v centre.

Klient v 2. a vyššej fáze môže ísť počas sviatkov do kostola, ak to nenaruší spoločný program. Svoj zámer nahlasuje na piatkovej VK. Klient v 1. fáze môže ísť počas sviatkov do kostola v sprievode staršieho klienta. Rovnako svoj zámer nahlasuje na piatkovej VK.

V deň pracovného pokoja, ktorý pripadá na bežný pracovný deň, je spoločný program. Ak deň pracovného pokoja je počas víkendu rovnako, komunita trávi tento deň spolu. Ďalší deň víkendu môže mať klient individuálnu vychádzku alebo víkendovú vychádzku.

Spoločenské hry

Hranie spoločenský hier a kartových hier je povolené len v spoločných priestoroch, ktorými sú: spoločenská miestnosť, jedáleň, pingpongáreň, dvor. Nesmú sa hrať v izbách.

Klient, ktorý má diagnózu patologického hráčstva a má záujem hrať kartové hry alebo iné spoločenské hry, ktoré sú založené na tipovaní, riskovaní alebo používajú rôzne druhy platidiel potrebuje schválenie komunity po prezentovaní svojej požiadavky na skupine.

Preprava klientov

Klient na svoju prepravu používa prostriedky verejnej dopravy. Prepravovať sa môže aj bicyklom po schválení komunity.

Nie je povolené, aby sa klient prepravoval s kolegami z práce v ich osobnom motorovom vozidle. Taktiež nie je povolené prepravovať sa „stopovaním“.

Ak sa jedná o služobné vozidlo, ktoré klient využíva na pracovné účely, môže ho používať len v pracovnom čase a nie na súkromné účely.

Vzdelávanie

Pokiaľ klient prejaví záujem o vzdelávanie (dokončenie štúdia, rekvifikácia, návšteva kurzov) svoj zámer diskutuje s komunitou. Štúdium mimo centra je možné po min. ročnom pobyte v centre.

Pravidelná kontrola moču a ambulantná psychiatrická starostlivosť

Klient je povinný podrobovať sa pravidelnej kontrole moču na prítomnosť drog v organizme v CPLDZ Hraničná a to:

- 1x mesačne,
- po prvom víkende doma alebo po prvom víkende kdekoľvek mimo centra,
- kedykoľvek na vyzvanie pracovníka.

Formálne náležitosti prestupových skupín

V jeden deň môže byť len jedna vstupná, prestupová alebo výstupná skupina. Jedine ak službukonajúci pracovník neurčí inak. Skupiny na zrušenie úlohy sa môžu kombinovať.

Ak klientovi pripadá termín prestupu do ďalšej fázy na čas počas, ktorého je v podmienkovom režime alebo podmiennečnom vylúčení, odkladá sa tento prestup na termín po vystúpení z podmienkového režimu alebo podmiennečného vylúčenia.

Pri podmiennečnom vylúčení sa klientovi posúva prestup o danú dobu.

Počas PN režimu nie je možné realizovať prestup, výstup alebo zrušenie úlohy.

Úlohy

Klient môže dostať úlohu od komunity alebo od pracovníka. Cieľom úloh je priviesť klienta k tomu, aby vykonával určitú činnosť, ktorá mu má pomôcť v rozvoji osobnosti, začlenenia sa do komunity, spoznanie samého seba, podpory abstinencie atď.

Úlohu je možné zadať maximálne na jeden mesiac. Následne si na skupine klient odhlasuje úlohu. K tomu potrebuje napísať správu, v ktorej zhodnotí proces práce s danou úlohou. Komunita po diskusii hlasovaním rozhoduje o zrušení úlohy. V prípade zrušenia úlohy sa očakáva, že klient je schopný danú činnosť vykonávať samostatne, bez vonkajšieho vplyvu. Ak klientovi nie je zrušená úloha, stanoví sa mu ďalší termín a v úlohe pokračuje alebo postupuje v jej upravenej forme. Na to, aby si klient mohol odhlásiť úlohu potrebuje 2/3 hlasov všetkých hlasujúcich, ktorí majú na to oprávnenie.

Hlasovanie

Hlasujú všetci zúčastnení členovia na danej komunite/skupine, ktorí majú na to oprávnenie. Aj takýmto spôsobom sa dáva klientovi najavo svoj postoj, názor na jeho správanie v komunite. Nie je možné zdržať sa hlasovania.

100 % hlasov potrebuje klient, ak:

- vstupuje do komunity (týka sa to aj opätovného návratu klienta do 24 hodín po dobrovoľnom odchode z komunity),
- sa jedná o výstup z podmiennečného vylúčenia,
- mal predĺženú fázu o jeden mesiac,
- trvala jeho prvá fáza 4 mesiace,
- má skupinu o prvej víkendovej vychádzke.

V ostatných prípadoch (ak pracovník neurčí inak) potrebuje klient 2/3 hlasov všetkých zúčastnených, ktorí majú oprávnenie na hlasovanie. Oprávnenie hlasovať nemá klient v 0. fáze.

Právo veta

Pracovník má možnosť využiť právo veta. Toto právo býva použité v súlade s princípmi terapeutickej komunity. Najmä v situáciách, keď je potrebné ochrániť jednotlivca pred komunitou alebo komunitu pred jednotlivcom.

Pracovníci resocializačného centra, tím resocializačného programu (RP), individuálny poradca

Pracovníci resocializačného centra sú všetci zamestnanci, ktorí pracujú v RETESTe (mzdár, hospodár atď.). Pracovníci RP sú zamestnanci, ktorí sú v priamej práci s klientmi a podieľajú sa na ich resocializácii. Ich pracovné zaradenie je na pozíciách sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ, pracovník zodpovedný za stravovanie, riaditeľ. Individuálny poradca vedie klienta počas celého RP. Všetky informácie o klientovi sa zhromažďujú u individuálneho poradcu.

Voľná tribúna (VT)

Je stretnutie celej komunity a tímu RP prvý štvrtok v mesiaci. VT je určená na odovzdávanie prsteňa absolventom kompletného resocializačného programu. Jej ďalšou oblasťou je hodnotenie richtárov a voľba nových. Treťou oblasťou VT sú zmeny pravidiel na podnet klientov a pracovníkov. Významnou oblasťou sú vzťahy medzi klientmi ale aj vzťahy na úrovni pracovník a klient.

Počas porady tímu RP pred VT richtári nahlásia témy, ktoré klienti navrhujú prebrať na porade.

Logo klienta

Logo si klient vytvára počas 0. – orientačnej fázy. Logo má vystihovať klienta a bude ho reprezentovať počas celého programu resocializácie.

Starší brat, staršia sestra

Ide o rolu klienta v 2. a vyššej fáze. Úlohou staršieho brata/staršej sestry je pomáhať najmä klientovi v 0. a 1. fáze. Pomáha klientovi v 0. a 1. fáze s adaptáciou na režim, pochopením a prijatím pravidiel, socializáciou do komunity, so zvládaním cravingu, so zmenou postoja k závislosti, s motiváciou k resocializácii, k zmene životného štýlu atď. V záujme staršieho brata/staršej sestry je vytvoriť si bezpečný a plnohodnotný vzťah s mladším bratom/mladšou sestrou, aby sa stal aktívnym členom komunity a bol schopný prebrať za seba a svoje konanie zodpovednosť. Starší brat/staršia sestra spoluzodpovedá za to, ako sa mladší brat/mladšia sestra adaptuje v centre a je s ním až do konca svojho pobytu v centre.

Skupiny, ktorých súčasťou je hlasovanie

Vstupná skupina – skupina orientovaná na vstup klienta do centra. Koná sa po uplynutí približne 24 hodinovej izolácie. Súčasťou je vstupná správa (životopis) zameraná na vzťahy, školu, zamestnanie, drogovú kariéru, trestno-právnu oblasť, sociálnu a zdravotnú oblasť a iné.

Klient vstupuje opätovne do komunity aj v prípade, že dobrovoľne ukončil program predčasne a do 24 hodín sa vrátil späť. Podmienkou opätovného návratu klienta do centra je neporušenie abstinencie. Klient je v izolácii a na vstupnej skupine prezentuje správu, v ktorej zhodnotí proces odchodu z komunity, správanie sa klienta počas doby mimo centra a dôvody opätovného návratu do komunity. V oboch prípadoch klient potrebuje získať 100 % hlasov k tomu, aby sa stal súčasťou komunity.

Prestupová skupina – skupina zameraná na prestup klienta do ďalšej fázy (aj z 0. do 1. fázy). K tomu je potrebné, aby klient vypracoval prestupovú správu (nie z 0. do 1.), v ktorej sa zameria na splnenie náležitostí vyplývajúcich z aktuálnej fázy, na prežívanie, vzťahy v komunite a celkovo opíše svoje fungovanie v danej fáze. Klient potrebuje získať 2/3 hlasov. V prípade, že klient mal predĺženú fázu o 1 mesiac musí získať 100% hlasov. Pri prestupe z 0. fázy do 1. klient nepíše prestupovú správu, ale riadi sa inštrukciami, ktoré sú uvedené v 0. fáze.

Výstupná skupina – skupina orientovaná na výstup z podmienkového režimu a podmieneného vylúčenia. Na vystúpenie z podmienkového režimu klient potrebuje 2/3 hlasov a z podmieneného vylúčenia 100 % hlasov všetkých zúčastnených.

Klient vypracuje výstupnú správu, v ktorej uvedie:

- dôvod podmienkového režimu/podmieneného vylúčenia,
- prežívanie počas podmienkového režimu/podmieneného vylúčenia,
- návrhy na zmenu,
- výstupy z pohovorov,
- popis celkového fungovania počas podmienkového režimu alebo podmieneného vylúčenia.

Skupina na zrušenie úlohy – ak má klient záujem o zrušenie úlohy alebo mu uplynula doba počas, ktorej mal realizovať úlohu, prípadne mu tak odporučila komunita alebo tím RP musí prečítať správu na zrušenie úlohy. V nej predstaví dôvod úlohy, jej zameranie a proces práce s úlohou. Po diskusii nastáva hlasovanie o zrušení úlohy. Na to, aby bola klientovi zrušená úloha potrebuje 2/3 oprávnených hlasov všetkých zúčastnených.

Skupiny orientované na podporu a rozvoj klienta

Samoriadiaca skupina – každý pondelok od 19:00 do 19:45. Na predporade richtári v krátkosti oboznámia službukonajúceho pracovníka RP o jej obsahu. Skupinu vedú richtári. Zameranie skupiny je na richtároch a členoch komunity. Témy, ktorým by sa mali klienti venovať sa týkajú komunity ako celku (fungovanie, vzťahy medzi členmi komunity, atmosféra v komunite atď.), alebo témy súvisiace s resocializačným programom (porozumenie programu, prijatie pravidiel atď.). Taktiež je možné zhodnotiť chod komunity počas predchádzajúceho týždňa. Klienti by sa nemali orientovať na témy, ktoré sa týkajú vlastnej minulosti, vzťahov s osobami mimo komunity, alebo ich povaha si žiada aktívnu účasť pracovníka resocializačného programu. Službukonajúci pracovník je účastný na samoriadiacej skupine, ale je v roli pozorovateľa – aktívne sa nezapája. Jedine v prípade, ak by ho richtári požiadali, alebo službukonajúci pracovník resocializačného programu usúdi, že je nevyhnuté vstúpiť do procesu skupiny. Posledných 15 minút majú klienti možnosť dávať si pozitívne spätné väzby.

Podporné skupiny – vo vybrané dni v utorok, stredu a štvrtok od 19:00 do 20:30. Skupiny vedú službukonajúci pracovníci. Zameranie skupín je na podporu abstinencie a resocializácie klientov.

Rodinná skupina – v poslednú stredu v mesiaci a štyri soboty v roku sa konajú rodinné skupiny. Cieľom týchto skupín je spolupráca s rodinou a blízkymi osobami klienta za účelom abstinencie. Na skupinu pozýva svoju rodinu a blízke osoby klient.

Výnimočná skupina – jedná sa o neplánovanú skupinu zvolanú na základe krízovej situácie, akou môže byť negatívne prežívanie klienta, vzniknutý konflikt, potreba vypovedania o určitej situácii a iných situáciách, ktoré by negatívne ovplyvňovali ďalšie prežívanie klienta alebo režim dňa a resocializačného programu.

Zvolať výnimočnú skupinu môže ktorýkoľvek člen komunity, v ktorúkoľvek hodinu počas dňa a v priestoroch centra a aj mimo neho.

Individuálny resocializačný plán (IRP)

Klient do 14 kalendárnych dní od prestupu do ďalšej fázy je povinný s individuálnym poradcom vytvoriť IRP. Taktiež sa s individuálnym poradcom musí stretávať v pravidelných mesačných intervaloch, na ktorých spolu vyhodnocujú IRP. Pri zostavovaní IRP sa zameria na:

1. Pomenovanie problému/problémov, na ktorom/ktorých chce pracovať.
2. Stanovenie si cieľa/cieľov, ktorý/é chce dosiahnuť.
3. Definovanie konkrétnych postupov na dosiahnutie stanovených cieľov.

Služba v kuchyni

Cieľom služby v kuchyni je nadobudnúť zručnosti v príprave varených jedál, v súlade so zásadami zdravého stravovania, ako aj osvojiť si pravidlá pri zaobchádzaní s uvarým jedlom, potravinami a ich hygienou, tak ako to určuje Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania.

Pracovník zodpovedajúci za stravovanie má na starosti najmä: zhotovenie jedálneho lístka, výdaj potravín na prípravu jedla pre nasledujúci deň, vysvetlenie postupu pri príprave jedla, oboznámenie s pravidlami kuchyne, v prípade potreby - praktickú pomoc pri zhotovení jedla, kontrolu hygieny kuchyne, dodržiavanie primeraného hospodárenia s potravinami, určenými na prípravu jedla.

Pri prvom nástupe do kuchyne, je klient poučený pracovníkom zodpovedajúcim za stravovanie o pravidlách kuchyne. Službu v kuchyni vykonávajú dvaja klienti, pričom klient, ktorý je v službe dlhšie, preberá potraviny na prípravu jedál a v prípade potreby usmerňuje klienta, ktorý nastúpil do služby v kuchyni neskôr. V prípade, ak je celkový počet klientov nižší ako 10, vykonáva službu v kuchyni, po zaučení, iba jeden klient.

Potraviny na prípravu jedál sú vydávané zo suchého a studeného skladu vždy pracovníkom zodpovedajúcim za stravovanie, alebo v prípade jeho neprítomnosti službu-konajúcim pracovníkom resocializačného programu. Klient nikdy osobne neberie potraviny z uvedených skladov. Prevzatie potravín sa uskutočňuje vždy deň vopred, na základe vyhotovenej Výdajky, ktorú podpisuje príslušný klient služby v kuchyni ako aj pracovník zodpovedajúci za stravovanie. Ak klient zistí vo vydaných potravinách skazenú potravinu, komunikuje túto skutočnosť bezodkladne pracovníkovi zodpovedajúcemu za stravovanie.

Klienti, ktorí majú službu v kuchyni sa nezúčastňujú upratovania v priebehu sobôt, v uvedenom čase majú osobné voľno.

Praxové pracovisko

RETEST, centrum pre deti a rodiny poskytuje svoje služby aj v oblasti vzdelávania študentov v pomáhajúcich profesiách (sociálna práca, psychológia, pedagogika, ošetrovatel'stvo atď.). Z tohto dôvodu je možné, že počas resocializácie sa klienti môžu stretnúť s praktikantmi. Prax praktikantov môže byť na rôznych úrovniach:

1. Informačná - praktikant sa dozvedá informácie o resocializačnom programe.
2. V roli klienta - praktikant je v simulovanej roli klienta v 0. fáze.
3. V roli poradcu/službukonajúceho pracovníka - praktikant je v roli poradcu/službukonajúceho pracovníka v priamej práci s klientom.

Posilňovací program

Cieľom programu je podporiť klientovu abstinenciu. Klient ho využíva v situáciách, keď pociťuje potrebu stabilizovať sa a pripomenúť si abstinentský spôsob života.

Je určený pre bývalých klientov RETESTu, centra pre deti a rodiny, ktorí ukončili program minimálne po ročnej výpovedi.

Požiadat' o posilňovací program môže klient sám, rovnako aj centrum môže ponúknuť klientovi posilňovací program, prípadne aj niekto iný (klient, inštitúcia) môže navrhnúť klientovi zvážiť posilňovací program.

Postup vybavovania posilňovacieho programu

Klient vypíše a zašle Žiadosť o posilňovací program v RETESTe, centre pre deti a rodiny (vid' www.retest.sk) poštou (Ľadová 11, Bratislava) alebo elektronicky (info@retest.sk). Následne bude klient kontaktovaný pracovníkom z poradenského tímu (telefonicky alebo písomne) a individuálne posudzovaný.

Na základe ústneho rozhovoru bude dohodnutý termín nástupu klienta na posilňovací program.

Pred nástupom na posilňovací program sa klient musí podrobiť vyšetreniu na prítomnosť psychoaktívnych látok s negatívnym výsledkom, ktorý bol vykonaný v deň nástupu do Centra. Toto potvrdenie predloží pri nástupe do Centra.

Taktiež si vopred musí vybaviť odporúčanie od psychiatra na výkon resocializačného programu, ktoré rovnako predloží v deň nástupu do Centra.

Klient musí mať počas nástupu do Centra platný občiansky preukaz.

V prípade potreby môže poradenský tím od klienta žiadať iné potvrdenia, dokumenty alebo podklady, ktoré súvisia s výkonom resocializačného a/alebo posilňovacieho programu.

Trvanie posilňovacieho programu

Klient má možnosť využiť posilňovací program v rozmedzí 14 – 30 dní. Dĺžka trvania programu sa stanovuje na základe individuálneho posúdenia poradenským tímom s prihliadnutím na objektívne okolnosti klienta.

Posilňovací pobyt je možné v procese predĺžiť z objektívnych príčin, ale nie je možné presiahnuť dĺžku 30 dní.